

Somberek Körjegyzőség Szervezetfejlesztése

ÁROP-1.A.2/A-2008-0228

16. célterület

A költségvetés készítésének és elfogadásának folyamata

Folyamatleírás

Kommunikációs terv

Készítette: **SKC Consulting Kft.**

H-1031 Budapest Monostori u. 10. I.em.

Felnőttképzési nyilvántartási szám: 00214-2008

Intézmény-akkreditációs lajstromszám: AL-1821

SKC
consulting

H-1031, BUDAPEST
MONOSTORI ÚT 10.
TEL:+36-1-240-47-44
FAX:+36-1-240-47-44
WWW.SKCHU
INFO@SKCHU

A projekt során feltérképeztük a hivatal költségvetés készítésének eddigi folyamatait. A fejlesztések célja, hogy a költségvetés reális és tartható legyen, illetve az önkormányzat által kitűzött szervezeti/stratégiai célokhoz megvalósításához elegendő források legyenek hozzárendelve.

1. A költségvetés készítésének általános tényezői, törvényi háttere

1.1. Az államháztartás

Az Alkotmány keretei között az Államháztartási törvény (továbbiakban Áht.) határozza meg az állam működésének pénzügyi kereteit.

Indokolt a törvényi szabályozás, miután szigorú garanciális elemek teremthetik meg a túlnyomórészt közhatalmi alapon megszerzett pénzekkel történő hatékony gazdálkodási feltételeket.

A törvény megalkotása az államháztartás kívánatos egyensúlyának elősegítését kívánja szolgálni, figyelemmel a jogállamiság működésében az állami feladatvállalást meghatározó közmegegyezésre, a közpénzekkel való hatékony és ellenőrizhető gazdálkodás garanciáinak megteremtésére, érvényesítve a teljesség, a részletesség, a valódiság, az egységesség, az áttekinthetőség és a nyilvánosság alapelvét.

Az államháztartás egyrészt

- irányító, szervező, gazdasági tevékenység, a társadalmi szükségletek kielégítése céljából, másrészt
- gazdálkodási rendszer, amely biztosítja, elosztja a pénzforrásokat.

A törvényben megfogalmazottak szerint államháztartás központi és önkormányzati alrendszerből áll.

A központi alrendszere magában foglalja:

- a) a Magyar Államot, mint közjogi kötelezettségek és jogosítványok (beleértve az alapszerűen finanszírozott állami feladatokat) alanyát és
- b) az alábbi jogi személyeket:
  - ba) a Magyar Államot,
  - bb) a központi költségvetési szerveket,
  - bc) mindazokat a jogi személyeket, amelyeket törvény a központi alrendszerbe sorol,
  - bd) törvény eltérő rendelkezése hiányában azon költségvetési szerveket, amelyeknek alapítója a Kormány vagy a központi alrendszerbe tartozó jogi személy.

Az önkormányzati alrendszerbe tartoznak:

- a) a helyi önkormányzatok,
- b) a kisebbségi önkormányzatok,
- c) az önkormányzati költségvetési szervek,
- d) mindazon a jogi személyek, amelyeket törvény az önkormányzati alrendszerbe sorol,
- e) azon költségvetési szervek, amelyek alapítója az önkormányzati alrendszerbe tartozik

Az alrendszerek az államháztartás egészét tekintve egységes egészet alkotnak, mindegyik közhatalmi alapon látja el a hatáskörébe tartozó feladatait, azonban egymástól eltérő és elkülönült gazdálkodásuk folytán önállóan működnek.

Az állami feladatokhoz pénzügyi kötelezettségek kapcsolódnak, melyek részletes tartalmát az egyes területekre vonatkozó törvények határozzák meg. Az egyes alrendszerek az állami feladatok ellátásához a költségvetésükben meghatározott módon és mértékben járulnak hozzá. Az állami feladatok tartalmát és követelményeit külön törvények írják elő.

Az Áht. szabályozza az államháztartási szervezetek gazdálkodásának lehetőségeit, korlátait, gazdálkodást a vagyonnal és a pénzügyi ellenőrzést. Egyértelművé teszi, hogy szervezeteknek alapvetően állami, önkormányzati feladatok ellátását kell szolgálniuk, vállalkozási tevékenységüket a meghatározott keretek között kell tartaniuk.

A törvény szerint az állami feladatokhoz kapcsolódó pénzügyi forrásokról az éves költségvetések gondoskodnak.

1.2. Költségvetés

A törvényi kötelezettség szerint az államháztartás gazdálkodását költségvetés alapján kell lefolytatni. Ez biztosítja, hogy érvényesülhessen a pénzügyi forrásoknak a feladatellátás követelményeihez történő igazítása. Másként fogalmazva: az állami feladatok finanszírozására szolgáló előirányzatok naptári évre szóló bevételi és kiadási terve.

A költségvetési bevétel a pénzeszközök állományának tranzakciókból eredő állományának növekedése, a kiadások, a pénzeszközök állományának tranzakciókból eredő csökkenése. A költségvetésben a kiadások és bevételek előirányzatként jelennek meg.

Az államháztartás bármely alrendszerében megjelenő bevételek közbevételek. Ezek jelentős része az állam közhatalmi funkcióira alapozva keletkezik.

A közbevételek (források) fő csoportjai:

- adók és adójellegű bevételek: jövedelemadók termékek és szolgáltatások után fizetendő adók, vagyonhoz és foglalkoztatáshoz kapcsolódó adók, vámok, illetékek.
- nem adójellegű bevételek (bírságok, díjak),
- felhalmozási és tőkejellegű (privatizációból, koncesszióból, vagyonértékesítésből származó) bevételek,
- adományok, segélyek, átvett (nemzetközi kapcsolatokból, államháztartáson belülről és kívülről származó) pénzeszközök
- központi költségvetési szerveknél, fejezeti kezelésű előirányzatoknál keletkező bevételek (működésből, vállalkozási tevékenységből, értékesítésből, előírt befizetésekből),
- az államháztartás alrendszereinek befizetései,
- az Európai Unióból származó visszatérítés, beruházási támogatás.

A közkiadások fő csoportjai:

- az állam működési, jóléti, gazdasági funkcióinak megvalósítását szolgáló kiadások: (egyedi és normatív támogatások államháztartáson kívüli szervezeteknek, fogyasztói árkiegészítés, lakásépítés, családi támogatások, szociális juttatások, központi költségvetési szervek kiadásai, szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok, központi beruházások, más államháztartási alrendszerek támogatása, tartalékok.)

- adósságszolgálati kamatkiadások,
- befizetés az Európai Unióba.

A központi költségvetés mérlege a közbevételek és közkiadások – meghatározott módon csoportosított – kétoldalú kimutatása. E mérleg egyenlege lehet egyensúly, szufficit, deficit.

Az alrendszerek költségvetése jogszabályi formát ölt, tartalma kötött, egymáshoz való kapcsolódását törvény határozza meg.

A központi költségvetés fejezetekre tagozódik. A fejezetek költségvetési fejezetrendet képeznek. A fejezet, mint osztályozási kategória a szervezetek szerinti csoportosítás legmagasabb szintje, de mint ilyen, lényeges gazdálkodási kategória is, miután a költségvetési gazdálkodásban a kötöttségek egy része a fejezetekhez kapcsolódik. A költségvetési fejezet a költségvetési tervezés, végrehajtás és beszámolás szempontjából önállóan felügyelt, irányított szervek és előirányzatok összessége.

A költségvetési fejezetek költségvetési címekre, alcímekre (a továbbiakban együtt: költségvetési cím) tagozódnak. A költségvetési cím szervezeti és szabályozási szempontból összetartozó, tovább részletezett előirányzatok összessége.

Költségvetési címet alkotnak a központi költségvetési szervek is. A területileg szétagoltan működő, de azonos tevékenységet végző költségvetési szervek közül több is képezhet egy címet.

A központi költségvetés és az ellátandó feladat költségvetési kapcsolatának abban a szakmai cél szerinti költségvetési fejezetben kell megjelennie, amely fejezetet irányító szerv ellátja a számára a törvényben és a végrehajtására kiadott rendeletekben foglalt feladatokat.

A költségvetési ciklus (elkészítés és végrehajtás) négy fázisra tagozódik:

- döntés-előkészítő szakasz (költségvetési politika fő irányai, törvényjavaslat tervezet Kormány elé benyújtani),
- döntési szakasz (bevételi és kiadási főösszeg meghatározása határozatban, majd törvény megalkotása),
- döntés végrehajtási szakasz (Kormány részére felhatalmazás)

- döntés végrehajtás ellenőrzésének szakasza (zárszámadás benyújtása).

A központi költségvetés eljárási szabályaival elkülönített az Országgyűlés törvényhozó, a Kormány, és a miniszterek előkészítő, végrehajtó szerepe.

A Kormány felelős a költségvetési törvényjavaslat elkészítéséért és az államháztartási törvényben meghatározott határidőn belül az Országgyűlés elé terjesztéséért.

A költségvetési törvényjavaslatot az Országgyűlés az Állami Számvevőszék és a Költségvetési Tanács véleményével együtt tárgyalja meg.

Az Országgyűlés a költségvetési törvénnyel hatalmazza fel a Kormányt a költségvetésben előírt bevételek beszedésére és a kiadások teljesítésére.

A költségvetési gazdálkodás a bevételi előirányzatok teljesítésének kötelezettségét és a kiadási előirányzatok felhasználásának jogosultságát foglalja magában, kimondva, hogy a kiadási előirányzat nem jár felhasználási kötelezettséggel. A törvény szerint alrendszerekben minden pénzmozgásról el kell számolni

1.3. Helyi önkormányzati gazdálkodás

Az államháztartás helyi szintjét a helyi önkormányzatok és a helyi kisebbségi önkormányzatok költségvetése képezi. A helyi önkormányzat költségvetését az általa alapított, irányított költségvetési szervek kiadásainak és bevételeinek előirányzatai együttesen alkotják. A gazdasági önállóság alkotmányos alapjait a Magyar Köztársaság Alkotmánya fektette le.

A települési önkormányzat feladatát külön törvény részletezi.

Az önkormányzati jogok minden helyi önkormányzat tekintetében egyenlőek. A jogokat, illetőleg az önkormányzat hatáskörének jogszerű gyakorlását az Alkotmánybíróság, illetőleg a bíróság védi.

A helyi önkormányzati jogok a településen választójoggal rendelkező lakosok (választópolgárok) közösségét illetik meg. A választópolgárok az önkormányzati testületbe választott képviselőik útján, és a helyi népszavazáson való részvételükkel gyakorolják az önkormányzathoz való közösségi jogukat.

Önkormányzati döntést a helyi önkormányzat képviselő-testülete - annak felhatalmazására bizottsága, a részönkormányzat testülete, a helyi kisebbségi önkormányzat testülete, társulása, a polgármester -, illetőleg a helyi népszavazás hozhat. (A képviselő-testület elnöke a polgármester, aki összehívja és vezeti a képviselő-testület ülését.)

A képviselő-testület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására önkormányzati rendeletet alkot, melyet aláírásával a polgármester és a jegyző lát el. Kihirdetéséről a jegyző gondoskodik.

A települési képviselő a település egészéért vállalt felelősséggel képviseli a választóinak az érdekeit. Részt vehet a képviselő-testület döntéseinek előkészítésében, végrehajtásuk szervezésében és ellenőrzésében. A települési képviselők jogai és kötelességei azonosak.

A helyi önkormányzat törvény keretei között

- Tulajdonával és pénzeszközeivel a jogszabályok által meghatározott keretek között önállóan rendelkezik, bevételeivel önállóan gazdálkodik. (Az önállóság alapvető feltétele a feladatellátáshoz szükséges vagyoni.)
- Az önként vállalt és a kötelező önkormányzati feladatok ellátásáról egységes költségvetéséből gondoskodik. Saját felelősségére vállalkozói tevékenységet folytathat. Az önhibáján kívül hátrányos helyzetben lévő települési önkormányzat kiegészítő támogatásra jogosult.
- A nagyobb létszámú és teljesítőképességű önkormányzatoknak több kötelező feladat- és hatáskört állapíthat meg törvény, amennyiben maga vagy társulásával arról közösen gondoskodni tud, a működési területén önként vállalhatja a törvény által a nagyobb lakosságszámú települési önkormányzatoknak illetőleg a megyei önkormányzatoknak kötelezően előírt közzolgáltatások megszervezését. Ilyen esetben igényelheti az átvállalt feladattal arányos fedezet biztosítását a költségvetése számára.

Önkormányzatok Európai Chartája szerint: saját pénzügyi forrásra jogosultak, feladataikkal arányban állnak, helyi adók és díjbevételek, pénzügyi források legyenek eléggé sokrétűek és rugalmasak, pénzügyileg gyengébb helyi önkormányzatok védelme, vélemény kikérése, a támogatás nem köthető feladatok finanszírozásához.

Az önkormányzat feladataihoz igazodóan választja meg a gazdálkodás formáit és a pénzügyi előírások között, önállóan alakítja ki az érdekeltségi szabályokat. A helyi lakosság szükségleteiből s a jogszabályokból adódó feladatait saját költségvetési szerv útján, más gazdálkodó szervezet támogatásával, szolgáltatások vásárlásával illetve más a jogszabályokban meghatározott egyéb módon látja el.

Az Országgyűlés a költségvetési törvényben határozza meg a helyi önkormányzatok központilag szabályozott adókból, illetékekből származó részesedését, a helyi önkormányzatok és a helyi kisebbségi önkormányzatok normatív központi költségvetési hozzájárulásai címeit és összegét, a helyi önkormányzatoknak és a helyi kisebbségi önkormányzatoknak juttatandó fejlesztési célú támogatásokat, a települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulásai által ellátott feladatokhoz kapcsolódó, ösztönző elemet is tartalmazó központi költségvetési hozzájárulásokat, támogatásokat, valamint megállapítja a helyi önkormányzatokat, illetve a helyi kisebbségi önkormányzatokat megillető - az államháztartás alrendszereit megillető kötelezettségek beszámításával (nettó módon) finanszírozott - támogatások elosztási és folyósítási rendjét.

A helyi önkormányzatok bevételeinek főbb jogcímei: saját bevételek, átengedett központi adók, állami támogatás, egyéb bevételek.

- Saját bevételek: helyi adók, nyereség, osztalék, kamat, bérleti díj, átvett pénzeszközök, környezetvédelmi és műemléki bírság, vadászati jog haszonbérbe adása, egyéb bevételek.
- Átengedett központi adók: személyi jövedelemadó meghatározott %-a, gépjárműadó, illetékek meghatározott %-a, termőföld bérbeadásából származó személyi jövedelemadó,
- Állami támogatások: jellemzői: normativitás, feladatarányosság, szolidaritás, területi kiegyenlítés, társulásos feladatmegoldás ösztönzése.
- Címzett támogatás: beruházások, rekonstrukciók megvalósítására, OGY egy alkalommal dönt.
- Céltámogatás: értékhatárhoz kötött összköltségű önkormányzati beruházásokhoz igényelhető, vízgazdálkodás, oktatás, egészségügyi és szociális ellátás keretein belül.

- Központosított előirányzatok: településüzemeltetési feladatok, esélykiegyenlítést szolgáló feladatok, szociális és gyermekvédelmi alap- és szakellátások, intézményi ellátások, önkormányzati közoktatási feladatok, közművelődési és közgyűjteményi feladatok.
- A normatív hozzájárulások feltételrendszerét az éves költségvetési törvény, másrészt külön jogszabályok határozzák meg.
- Speciális szabályok vonatkoznak a működésképtelenné vált helyi önkormányzatok kiegészítő támogatására_ ÖNHKI
- Egyéb bevételek: OEP-től kapott támogatás, hitelintézettől felvett kölcsön, kötvénykibocsátásból befolyt bevétel, rendelkezésre álló vagyon használatából, hasznosításából származó stb.

A költségvetés tervezése jogszabályban meghatározottan, szakmai és szervezési feladatok összessége.

A szakmai feladatai magukban foglalják:

- a) a tervezési követelmények, előfeltételek, előírások és módszertan megállapítását, illetve érvényesítését,
- b) a költségvetési keretszámokkal és szakmai követelményekkel összhangban a szakmai feladatellátás meghatározását,

A költségvetési tervezés számszaki feladatai magukban foglalják

- a) a költségvetési kiadások, bevételek, támogatások előirányzatainak,
- b) a költségvetés finanszírozási tervének,
- c) a költségvetési szerv létszám-előirányzatának,
- d) a feladatellátást jellemző és a normatív hozzájárulásokhoz kapcsolódó mutatószámok (kapacitás-, feladat-, teljesítmény- és eredménymutatók) körének, illetve értékeiknek kidolgozását és megállapítását.

A működési kormányrendelet szerint a tervezés első szakasza a tervezés fő kereteit meghatározó költségvetési irányelvek - helyi önkormányzat, helyi kisebbségi önkormányzat esetén a költségvetési koncepció - összeállítása. Ehhez alapadatokat szolgáltatnak

- a) a stratégiai koncepciók, előrejelzések, pénzügyi számítások,

- b) az önkormányzati (gazdasági) program, valamint az országos kisebbségi önkormányzatok költségvetési koncepciója,
- c) statisztikai adatok és jelentések
- d) az előző évek zárszámadási adatai és jelentései,
- e) az ellenőrzési jelentések, valamint az azok alapján készült intézkedési tervek végrehajtásáról készült beszámolók.

A helyi önkormányzat a költségvetés tervezetét a kormány által rendelkezésre bocsátott költségvetési irányelvek figyelembevételével állítja össze, és rendelet formájában teszi közzé. A rendeletnek kötelezően tartalmaznia kell a működési és felhalmozási célú bevételi és kiadási előirányzatokat költségvetési szervenként elkülönítetten, és az önkormányzatra összesítve együttesen.

A polgármester a helyi önkormányzat gazdálkodásának első félévi és háromnegyed éves helyzetéről is köteles tájékoztatni a képviselő-testületet.

A zárszámadási rendelet-tervezetet a jegyző készíti el, melyet a polgármester terjeszt a képviselő-testület elé.

2. A célterület fejlesztésének célkitűzései

Somberek és Görcsönydoboka Községek Körjegyzősége önállóan gazdálkodó költségvetési szerv, Somberek és Görcsönydoboka Községek pénzügyi, költségvetési feladatait teljes körűen ellátja. A szervezetfejlesztési projektünkben felülvizsgáljuk a költségvetés készítésének és elfogadásának folyamatát.

A költségvetés készítésének és elfogadásának folyamatát szükséges felülvizsgálni, mivel a körjegyzőség kiemelt célja, hogy:

- a költségvetés kiszámítható, reális és tartható legyen, ezzel elősegítve a tervezést, a kiegyensúlyozott és stabil gazdálkodást, a bevételek minél hatékonyabb és eredményesebb felhasználását,
- a költségvetés készítésének folyamata jogszerűen, az 1992. évi XXXVIII. államháztartásról szóló törvénynek (Áht.) és az irányadó kormányrendeletben (292/2009.(XII.19) továbbiakban Ámr) valamint a 2000. évi C. a számvitelről szóló törvényben meghatározott módon történjen,

- továbbá, hogy a költségvetés készítési és elfogadási folyamat szabályozása megfeleljen a követelményeknek és a költségvetés tervezési tevékenység önkormányzati, körjegyzőségi kommunikációja javuljon a lakosság és az érdekvédelmi szervezetek irányában.

3. Somberek és Görcsönydoboka Községek Körjegyzőségének költségvetési készítési folyamatának helyi szabályozása

A körjegyzőség költségvetés készítési folyamata a SzMSz törzs szövegében, valamint az ide vonatkozó jogszabályokban van meghatározva.

Az SzMSz 37.-38. §.-a rendelkezik a költségvetéssel kapcsolatos feladatokról:

(1)

a) A PM által előírt módon és időben elkészíti a költségvetési tájékoztatót, a költségvetési beszámolót, valamint a havi pénzforgalmi információt, s mindezeket megküldi a MÁK részére.

b) Beszedi az önkormányzat saját bevételeit.

c) Leigényli a MÁK-tól a címzett- és céltámogatásokat.

d) Gondoskodik az önkormányzat által létrehozott és működtetett intézmények pénzellátásáról.

e) Biztosítja az önkormányzat pénzforgalmi szemléletű kettős könyvvitelének szabályszerű vezetését, s ezen belül - a pénzügyminiszter által meghatározottak szerint kialakítja a saját, valamint az intézmények könyvvitelének számlarendjét.

f) Biztosítja az önkormányzat törzsvagyonának elkülönített nyilvántartását.

g) Elkészíti az önkormányzat éves vagyonleltárát, s azt csatolja az év végi költségvetési beszámolóhoz.

h) Az önkormányzat költségvetési számláját kezelő pénzügyintézetten keresztül gondoskodik az önkormányzat tartozásainak és az önkormányzat intézményei működési kiadásainak a kiegyenlítéséről, illetőleg teljesítéséről.

(2) A körjegyzőség hivatala és az önkormányzat által működtetett intézmények vezetői a kisebb összegű készpénz kifizetéseiket a házi pénztárban kezelt ellátmányból - a házi pénztárban meghatározott szabályok szerint - teljesítik.

A körjegyzőség Számviteli politikájában van meghatározva a számviteli rend. Az alapvető gazdálkodási jellemzők (pl. székhely, adószám, bankszámlavezető neve és címe) felsorolását követően a szakfeladat törzsállomány lista mutatja be a körjegyzőség alapvető szakfeladatait. A számviteli törvényben meghatározott alapelveket szerepeltet, majd meghatározza a szervezet számviteli politikáját. Az államháztartás szervezetei beszámolási és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 249/2000. (XII.24) kormányrendelet 48.§. és 49.§.-a alapján határozza meg az analitikus nyilvántartások formáját, tartalmát, vezetésének módját. Többször hivatkoznak az 249/2000. (XII.24) kormányrendelet 9. számú mellékletére, számlaosztályokra vonatkozó részére, melyek alapján meghatározzák több terület analitikus nyilvántartását.

Eddig nem állt rendelkezésre külön gazdasági ügyrend a körjegyzőség szabályozásában, melyben a vonatkozó jogszabályokban részletesen meghatározott költségvetés tervezési folyamatok rögzítésre kerültek volna. A költségvetés tervezés folyamata a fentebb említett törvények figyelembe vételével zajlott (Áht, Ámr, Számviteli törvény), de a legújabb módosulásokat már nem vették figyelembe, valamint nem volt tisztázottak a folyamat egyes részlépései. A gazdasági felelősségi körök meghatározása többnyire szerepel a dokumentum végén szereplő szabályzatgyűjtemény különböző dokumentumaiban, azonban egységes szerkezetbe foglalása elmaradt. A pénzgazdálkodási jogköröket (kötelezettségvállalás, utalványozás, ellenjegyzés, érvényesítés) valamint a szakmai teljesítést igazolás rendjét szabályozó táblázatok felülvizsgálására szükség lenne, mivel sok esetben évek óta meghaladott állapotokat rögzítenek.

4. Somberek Önkormányzat költségvetés készítési folyamata

A költségvetés tervezése jogszabályban meghatározottan, szakmai és szervezési feladatok összessége.

A működési kormányrendelet szerint a tervezés első szakasza a tervezés fő kereteit meghatározó költségvetési irányelvek - helyi önkormányzat, helyi kisebbségi önkormányzat esetén a költségvetési koncepció - összeállítása. Ehhez alapadatokat szolgáltatnak

- a) a stratégiai koncepciók, előrejelzések, pénzügyi számítások,
- b) az önkormányzati (gazdasági) program, valamint az országos kisebbségi önkormányzatok költségvetési koncepciója,
- c) statisztikai adatok és jelentések
- d) az előző évek zárszámadási adatai és jelentései,
- e) az ellenőrzési jelentések, valamint az azok alapján készült intézkedési tervek végrehajtásáról készült beszámolók.

Az önkormányzat maga határozza meg gazdasági programját és költségvetését. A költségvetés összeállításának részletes szabályait az államháztartásról szóló törvény, a finanszírozás rendjét, az állami hozzájárulás mértékét az állami költségvetési törvény rögzíti. Az országgyűlési költségvetési döntéseket az önkormányzati érdekszövetségekkel lefolytatott egyeztetés után, véleményük figyelembevételével hozzák meg.

Az önkormányzati költségvetés készítése (mint láttuk) többlépcsős folyamat, így van ez a Somberek Község Önkormányzata esetében is.

Az önkormányzat gazdasági programját elkészítették. Választási ciklusra szól, többéves stratégiai elemeket tartalmaz. Ezeket a stratégiai feladatokat, az adott évre szóló költségvetési koncepció rögzíti. A koncepcióban figyelembe veszik a tárgyévi központi költségvetési irányelveket is. A költségvetés kialakítása „házon belül” történik.

A költségvetés készítésének következő lépéseként a körjegyzőség pénzügyi tanácsosa és a jegyző az előző évi költségvetési adatok figyelembe vételével alakítják ki a tervév irányszámait.

Az egyes intézményeket érintő tételeknél az intézmények vezetői is részt vesznek a folyamatban, ők adják az információt az intézmények fenntartásához szükséges összegekről, illetve arról is mely területen, milyen feladatokhoz merül fel forrásigényük.

Ezután eldöntésre kerül milyen feladatok végrehajtásához rendelhető fedezet.

Általában elsőként a bevételi oldal tervezése történik meg. Az önkormányzat bevételei:

1. Központi költségvetési kapcsolatokról származó források:

- Átengedett bevételek: az állam az előzőleg központosított bevételek meghatározott részét visszajuttatja az önkormányzatoknak.
- A személyi jövedelemadónak ez jelenleg összesen 40 %-a, amelyből 10 % a helyben maradó adó, 30 %-ot pedig normatív módon, meghatározott feladatokra, mutatószámok alapján osztanak vissza.
- A beszedett gépjármű adó.
- Normatív állami hozzájárulás: népességszámhoz vagy feladatmutatókhoz kapcsolódóan kerül meghatározásra. A normatív állami hozzájárulás felhasználási kööttség nélkül illeti meg az önkormányzatokat. (A Somberek Önkormányzata normatív támogatás összege 2010-ben 165.241 ezer Ft.)
- Központosított támogatások: az önkormányzatokat meghatározott feladatra, mutatószámok alapján illetik meg, és esetükben felhasználási kööttség is érvényesül. (2010-ben 16.233 Ft.)
- Címzett és céltámogatások: a helyi önkormányzatok nagy költségigényű, kiemelt fejlesztési és rekonstrukciós feladatainak megvalósításához, a saját erő kiegészítésére szolgálnak.
- Egészségbiztosítási Alaptól átvett pénzeszköz: ez finanszírozza az önkormányzatok által biztosított egészségügyi ellátás működtetését.
- Egyéb támogatások: területi kiegyenlítő és céljelleű decentralizált támogatás, önhibáján kívül hátrányos pénzügyi helyzetben lévő önkormányzatok támogatása.

Somberek Önkormányzata a 2010-es évben várakozásai szerint 181.474 ezer Ft önkormányzati költségvetési támogatásban részesül. Ezen felül támogatásértékű bevételek esetében összesen 142 975 ezer Ft-ra számít, melyből a működési célú támogatásértékű bevételek 121.691 ezer Ft-ot, míg a felhalmozási célú, támogatásértékű bevételek 21.284 ezer Ft-ot eredményeznek majd.

2. Saját források:

- Saját bevételek: a törvényben rögzített módon a települési önkormányzatok által megállapított és kivetett helyi adók, saját tevékenységből, vállalkozásból, az önkormányzati vagyon hozadékból származó nyereség, osztalék, kamat és bérleti díj. A felsorolt bevételi lehetőségek közül az önkormányzat föld kifüggesztésből származó bevétellel számolt, ennek összege azonban helyrajzi számonként elenyésző. Ezen kívül kamatbevétellel és helyiség bérbeadásból származó bevétellel számolhatott. Átvett pénzeszközök: az önkormányzat területén kiszabott és onnan befolyt környezetvédelmi és műemlékvédelmi bírság külön jogszabályban megállapított hányada, az önkormányzatot megillető vadászati jog haszonbérbeadása, a helyi önkormányzat más bevételei. (Ide soroltuk az előző éves pénzmaradványt is.)
- Intézményi bevételek (térítési díjak): az önkormányzat által alapított, felügyelete alá tartozó intézmények működési, ár- és díjbevétele, az önkormányzati vagyon hozadékból származó kamat, bérleti díj. Az iskola esetében minimális összeg. (többnyire a tornaterem bérbeadásából származik).
- Átengedett központi adók: a magánszemélyek jövedelemadójának meghatározott része, az egyéb megosztott adók.
- Normatív költségvetési hozzájárulás: az országgyűlés normatív költségvetési hozzájárulást állapít meg a települések lakosságszámával, egyes korcsoportokkal, intézményi ellátottakkal arányosan és más mutatók alapján. A központi költségvetésben meghatározott összeg - felhasználására vonatkozó kötöttség nélkül - az önkormányzatnál felmerülő személyi jellegű juttatásokat s egyéb kifizetéseket terhelő levonások, járulékok teljesítését s elszámolását követően közvetlenül megilleti a helyi önkormányzatokat illetőleg a törvény által meghatározott körben a feladatot ellátó önkormányzatot. A normatívák az október 10-én érvényes közigazgatási statisztika alapján (hány gyerek lesz, ebből ki milyen állami támogatásokra jogosult [A tavalyi 215 milliós tervezetből 210 milliót az iskola kap. Ebből 146 millió az állami normatíva.]) tervezik meg.
- Cél- és címzett támogatási rendszer: az országgyűlés meghatározza a társadalmilag kiemelt célokat. A célonkénti támogatások mértékét és feltételeit törvény határozza meg. A helyi önkormányzatok egyedileg és közösen is igényelhetnek támogatásokat. A feltételeknek megfelelő önkormányzat a céltámogatásra jogosult. A céltámogatás kizárólag az adott célra használható fel. Az országgyűlés egyes nagy költség igényű

beruházási feladatok megvalósítására meghatározott helyi önkormányzatnak címzett támogatást nyújthat. Ez kizárólag az adott célra fordítható. Ide soroltuk az önkormányzat által tervezett pályázati összegeket is.

- Egyéb támogatások: önállósága és működőképessége védelme érdekében kiegészítő állami támogatás illeti meg az önhibáján kívül hátrányos helyzetben lévő települési önkormányzatot. A támogatás mértékéről a költségvetési törvényben döntenek. Új önkormányzati feladat megállapítása esetén egyidejűleg biztosítani kell a szükséges pénzügyi fedezetet.

A bevételek felmérése után a feladatok, kiadási szükségletek megtervezésére kerül sor, pénzforgalmi és üzemgazdasági szemléletnek megfelelő előirányzatként számszerűsítve. Ez a két munkaszakasz nem különül el élesen egymástól, hiszen a bevételek meghatározott feladatokhoz kapcsolódnak, és van kiadási „vonzatuk”. Sombereki Önkormányzat költségvetése tartalmazza az egyes önkormányzati költségvetési szervek bevételeit és kiadásait. A kiadási oldalon az önkormányzat és az intézmények működési kiadásait, a tartalékokat, a fejlesztések, felújítások szükségleteit kell a költségvetésbe foglalni. A költségvetési tervezés alapvető kérdése a feladatok rangsorolása.

Kiadások közé tartoznak:

- személyi jellegű kiadás,
- munkaadókat terhelő járulék,
- dologi kiadások, pl.: fenntartási költségek, irodai szükségletek, nyomtatványok, segélyek
- felújítási és felhalmozási kiadás.

Az Önkormányzat kiadásai közé tartoznak még:

- társadalom- és szociálpolitikai ellátások (2010-ben ezek tervezett összege 20 830 ezer Ft)

- tartósan adott kölcsönök
- átadott pénzeszközök (megjelenik itt is az előző éves pénzmaradvány)
- pénzforgalom nélküli kiadások
- állandóan ismétlődő és esetleges rendezvénykiadások (a majális, augusztus 20. – kenyérszentelés, szüreti bál, nemzetiségi nap)
- pályázati kötelezettségeket (kötelező önrész, stb.)

A bevételek és kiadások tervezése során felméri, hogy a kistérségi társulás alapján működő iskolában milyen arányban oszlanak meg a költségek az egyes tagtelepülésekről jövő gyerekek alapján. Ebből kifolyólag a többi településtől anyagi kompenzációt kérnek (pl. fűtésre), így ebből az önkormányzatnak bevétele származhat.

A költségvetési rendelet elfogadása a képviselő-testület hatásköre, melyet önkormányzati rendeletben határoz meg.

A költségvetési rendelet elfogadása két fordulóban történik.

- a) első forduló: koncepció megvitatása (a közös fenntartású intézmények többi tagtelepülései jóváhagyásával),
- b) második forduló: költségvetési rendelet-tervezet megvitatása (a helyi képviselőtestület szavazását követően rendeletben rögzíti az éves költségvetés elfogadását).

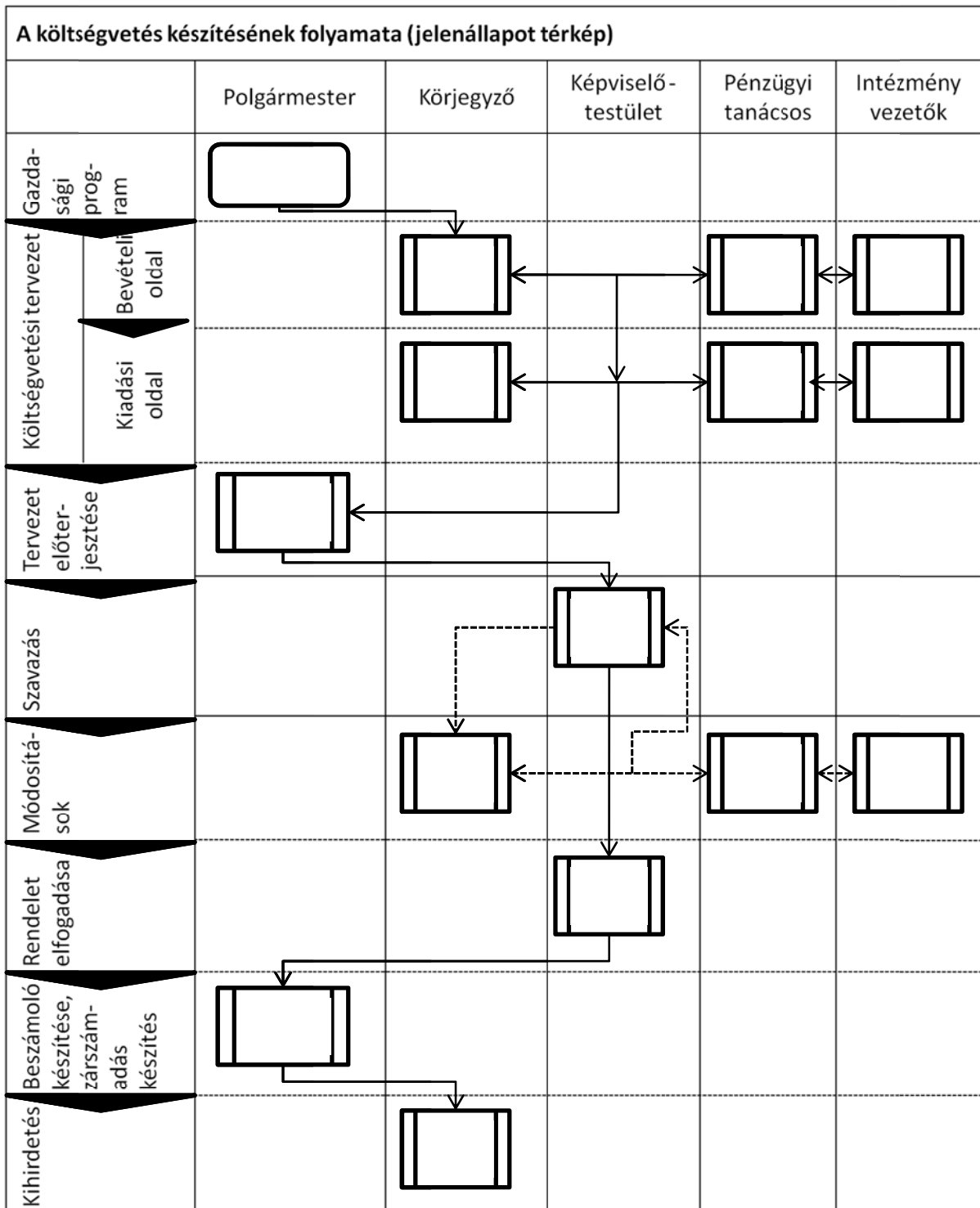
A rendelet kihirdetését követően elkészítik az önkormányzat hivatala és az önkormányzat irányítása alá tartozó költségvetési szervek elemi költségvetését.

A költségvetés készítésének utolsó eleme a beszámoló a költségvetés végrehajtásáról. A zárszámadást a képviselő-testület rendeletben fogadja el. A rendelet megtekinthető a hivatalban és honlapon is.

A költségvetési, zárszámadási rendelet-tervezetét a körjegyző készíti elő, s a polgármester terjeszti a képviselő-testület elé.

A költségvetés tervezési szakaszában egyes területeken hiányzik az egyeztetés, ezért a későbbiekben valamennyi érintettet bevonni szükséges.

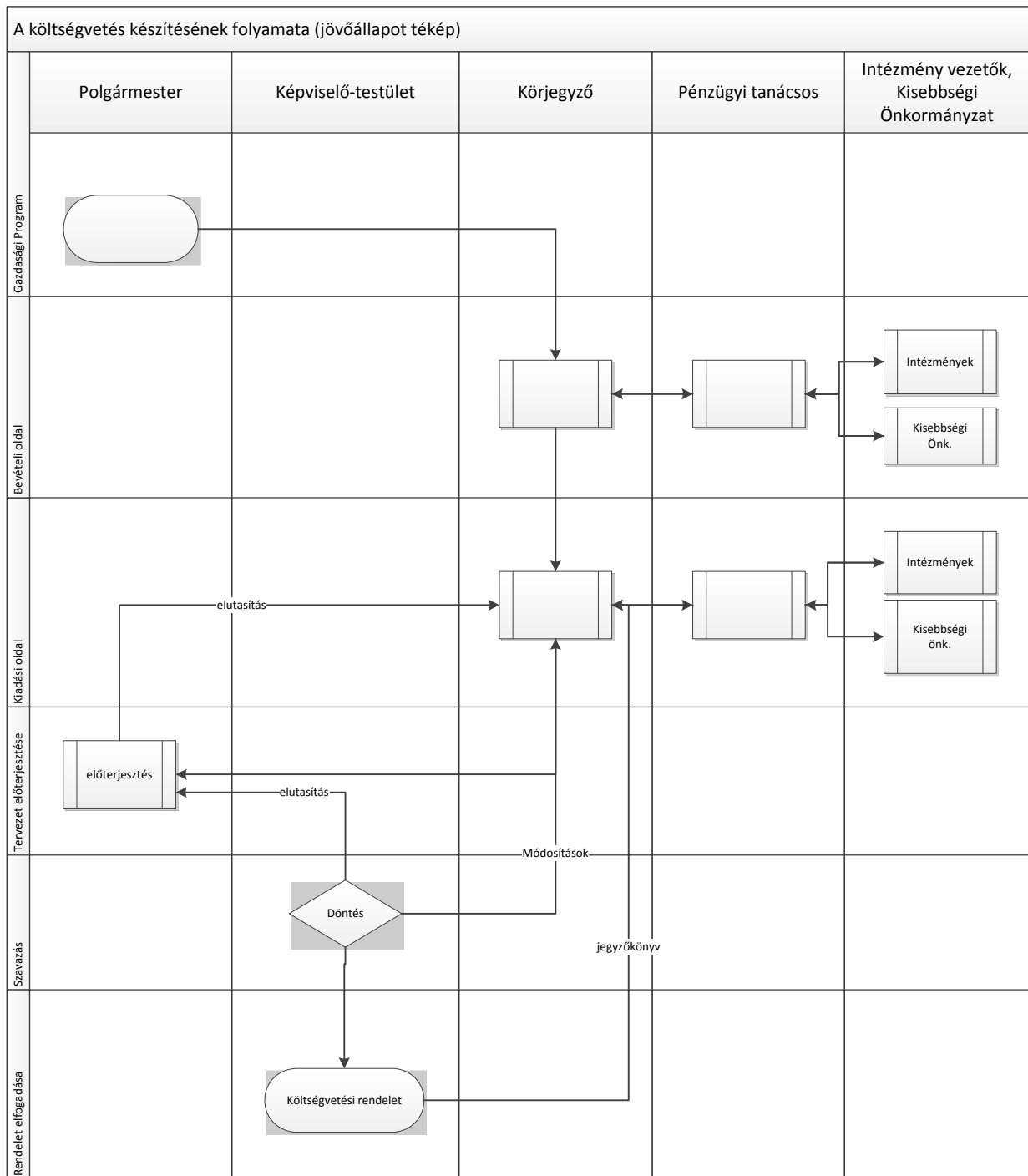
Jelenállapot térkép

A fenti jelenállapot térképen az előbb is említett folyamatot mutatjuk be.

1. Az egész költségvetés készítése azzal kezdődik, hogy a polgármester a megválasztása után készít egy gazdasági programot, melyeket alapul kell venni a következő évek költségvetésének tervezésekor.
2. A koncepció készítése során először a körjegyző valamint a pénzügyi tanácsos megtervezi a várható bevételeket,
3. majd az intézményvezetők bevonásával az igényeikhez közelítik a tervezett bevételeket, ezután megtervezik a kiadásokat.
4. Az elkészült koncepciót a polgármester a hatályos törvények alapján november 30-ig - a helyi önkormányzati képviselő-testület tagjai általános választásának évében legkésőbb december 15-ig - benyújtja a képviselőtestületnek, ahol szavaznak róla.
- 4./a Amennyiben szükséges módosításokat végeznek rajta, melyek minden egyes elemét külön megtárgyalják, majd elfogadják.
- 4./b Természetesen az is előfordulhat, hogy módosítás nélkül megszavazza a képviselőtestület.
5. A költségvetési tervezet elfogadása után következik a költségvetési rendelet elfogadása.
6. A költségvetési tervezetet a lakosság elé tárják, lakossági fórumot, közmeghallgatást tartanak, valamint az állampolgárok részt vehetnek a költségvetés általános vitáján is.
7. A költségvetési rendelet szövegének megalkotása után többségi szavazással dönt a helyi képviselő-testület a költségvetési rendelet elfogadásáról.
8. A költségvetési rendelet elfogadása után a rendeletet közzéteszik, rögzítik a helyi szabályozásban.
9. Az év során meghatározott periódusonként beszámolót köteles készíteni a körjegyzőség az önkormányzat gazdálkodásáról (negyedéves, féléves, háromnegyed éves, év végi). A polgármester zárszámadást ad az előző évi költségvetés teljesüléséről.

Javaslatok a folyamat fejlesztésére – Jövő állapot térkép

1. A jövőben célszerű lenne, ha az önkormányzat csökkentené a tervezés folyamatának idejét, mivel a költségvetés tervezés menetét egyértelműen meghatározza a 292/2009. (XII. 19.) számú kormányrendelet (Ámr)

2. A koncepció készítésénél, például a pénzügyi tanácsos és a jegyző az intézményvezetőkön túl a Német Kisebbségi Önkormányzattal együtt (közvetett módon megvalósul) együtt alakíthatnák ki a tervezett bevételeket és kiadásokat.

3. A polgármester a tervezet tanulmányozása után rögtön a képviselő – testület elé terjeszthetné a tervezetet, melynek szavazására szánt időt lecsökkenthetnék, az esetleges módosításokat még az ülésen megejthetnék, így sokkal hamarabb elfogadásra kerülhetne az önkormányzat költségvetése. A költségvetés szavazásáról szóló üléseken fontos lenne minden intézményvezető megjelenése, mert a számukra szükséges bevételeket/kiadásokat jobban figyelembe tudnák venni.

4. A költségvetés készítésének folyamatát és a költségvetési rendelet kommunikációját külön folyamatban szabályozzák a részletesebb és áttekinthetőbb szabályozás követelményeinek megfelelően.

5. Javasoljuk továbbá az Ámr, 292/2009. (XII. 19.) számú kormányrendelet következő megállapításait figyelembe venni a mindenkori költségvetés elkészítése folyamán.

A kiadásokat és bevételeket **előirányzatok** alkotják, kiadásokra vonatkozóan Áht. 24§(2), bevételekre vonatkozóan a működési kormányrendelet (292/2009.(XII.19.) továbbiakban Ámr) 3/A § b) részletezi az un. kiemelt előirányzatokat és azok jogcímeit.

A helyi önkormányzat költségvetését az általa alapított, irányított költségvetési szervek kiadásainak és bevételeinek előirányzatai együttesen alkotják (Ámr6§(1).

Kötelező előírásként került megfogalmazásra hogy a költségvetés tervezésének szakmai és szervezési feladatai magukban foglalják:

a) a tervezési követelmények, előfeltételek, előírások és módszertan megállapítását, illetve érvényesítését,

b) a költségvetési keretszámokkal és szakmai követelményekkel összhangban a szakmai feladatellátás meghatározását,

(2) A költségvetési tervezés számszaki feladatai magukban foglalják

a) a költségvetési kiadások, bevételek, támogatások előirányzatainak,

b) a költségvetés finanszírozási tervének,

c) a költségvetési szerv létszám-előirányzatának,

d) a feladatellátást jellemző és a normatív hozzájárulásokhoz kapcsolódó mutatószámok (kapacitás-, feladat-, teljesítmény- és eredménymutatók) körének, illetve értékeiknek kidolgozását és megállapítását.

Irányelvek összeállítására vonatkozóan:

25. § (1) A tervezés első szakasza a tervezés fő kereteit meghatározó költségvetési irányelvek - **helyi önkormányzat**, helyi kisebbségi önkormányzat **esetén a költségvetési koncepció** - összeállítása. Ehhez alapadatokat szolgáltatnak

a) a makrogazdasági és ágazati stratégiai koncepciók, előrejelzések, pénzügyi számítások,

b) a kormányprogram, illetve - **helyi önkormányzat**, helyi kisebbségi önkormányzat **esetében - az önkormányzati (gazdasági) program**, valamint az országos kisebbségi önkormányzatok költségvetési koncepciója,

c) a nemzeti fejlesztési terv és az európai uniós forrásból finanszírozott támogatások tárgyévi társfinanszírozási kötelezettsége,

d) a gazdasági és ágazati statisztikai adatok és jelentések,

e) az előző évek zárszámadási adatai és jelentései,

f) az ellenőrzési jelentések, valamint az azok alapján készült intézkedési tervek végrehajtásáról készült beszámolók.

Koncepciója és rendelettervezete, rendelete tekintetében:

35. § (1) A helyi önkormányzat költségvetési **koncepcióját** a helyben képződő tervévi bevételek, valamint az ismert kötelezettségek, továbbá a tervévre vonatkozó költségvetési törvényjavaslat figyelembevételével állítja össze.

(2) A költségvetési koncepció összeállítása előtt a jegyző - a helyi kisebbségi önkormányzat költségvetési szerveinek tekintetében a helyi kisebbségi önkormányzat elnökével - áttekinti a költségvetési szervek következő költségvetési évre vonatkozó

feladatait, az önkormányzat bevételi forrásait. A költségvetési koncepciót a polgármester terjeszti a képviselő-testület elé.

(3) A polgármester a költségvetési koncepció tervezetéről a helyi önkormányzatnál működő bizottságok véleményét a szervezeti és működési szabályzatban foglaltak szerint kikéri, és azt a helyi kisebbségi önkormányzat véleményével együtt a költségvetési koncepció tervezetéhez csatolja. Ahol pénzügyi bizottság működik, annak a költségvetési koncepció tervezetének egészéről kell véleményt alkotnia.

(4) A költségvetési koncepció tervezetét - a bizottságok véleményével együtt - a képviselő-testület megtárgyalja, és határozatot hoz a költségvetés-készítés további munkálatairól.

(5) A helyi önkormányzat költségvetési koncepciójának a helyi kisebbségi önkormányzatra vonatkozó részéről tájékoztatni kell a helyi kisebbségi önkormányzat elnökét.

(6) A helyi önkormányzat és a helyi kisebbségi önkormányzat költségvetésére a költségvetési törvényből adódó részletes információk megismerése után, a helyi önkormányzat költségvetési rendeletervezetének előkészítése során a helyi önkormányzat által megbízott személy folytatja az egyeztetést a helyi kisebbségi önkormányzat elnökével, ennek keretében haladéktalanul rendelkezésre bocsátja a helyi kisebbségi önkormányzat költségvetésének megtervezéséhez szükséges adatokat.

36. § (1) A helyi önkormányzat költségvetési rendeletervezete az alábbi szerkezetben készül:

a) az önkormányzat és a költségvetési szervek bevételei forrásonként az államháztartásért felelős miniszternek az elemi költségvetés összeállítására vonatkozó tájékoztatójában rögzített főbb jogcím-csoportonkénti részletezettségben,

b) az önkormányzat és a költségvetési szervek működési, fenntartási kiadási előirányzatai költségvetési szervenként, kiemelt előirányzatonként részletezve,

c) a felújítási előirányzatok célonként,

d) a felhalmozási kiadások feladatonként,

e) az önkormányzati hivatal költségvetése feladatonként, valamint külön tételben

ea) az általános és

eb) a céltartalék,

- ec)* a költségvetési bevételek és kiadások különbözeteként a költségvetési többlet vagy hiány összege,
- ed)* a költségvetési hiány belső finanszírozására szolgáló előző évek pénzmaradványa, vállalkozási maradványa működési, illetve felhalmozási cél szerinti tagolásban,,
- ee)* az *ed)* ponton kívüli költségvetési hiány külső finanszírozására vagy a költségvetési többlet felhasználására szolgáló finanszírozási célú műveletek bevételei, kiadásai működési, illetve felhalmozási cél szerinti tagolásban,
- f)* éves létszám-előirányzat költségvetési szervenként, a *g)* pontban foglaltak kivételével,
- g)* a közfoglalkoztatottak éves létszám-előirányzata,
- h)* a többéves kihatással járó feladatok előirányzatai éves bontásban,
- i)* a működési és a felhalmozási célú bevételi és kiadási előirányzatok bemutatása tájékoztató jelleggel mérlegszerűen, egymástól elkülönítetten, de - a finanszírozási műveleteket is figyelembe véve - együttesen egyensúlyban,
- j)* elkülönítetten és a helyi önkormányzat költségvetésével együtt is a helyi kisebbségi önkormányzat(ok) költségvetése,
- k)* az év várható bevételi és kiadási előirányzatainak teljesüléséről készített előirányzat-felhasználási ütemterv,
- l)* elkülönítetten az európai uniós forrásból finanszírozott támogatással megvalósuló programok, projektek bevételei, kiadásai, valamint az önkormányzaton kívüli ilyen projektekhez történő hozzájárulások.

(2) A helyi önkormányzat képviselő-testülete részére a költségvetéshez és a zárszámadáshoz - az Áht. 118. §-a (1) bekezdésének 2. c) pontja és (2) bekezdésének 2. e) pontja szerinti - közvetett támogatásokat legalább az alábbi részletezettségben kell bemutatni:

- a)* ellátottak térítési díjának, illetve kártérítésének méltányossági alapon történő elengedésének összege,
- b)* lakosság részére lakásépítéshez, lakásfelújításhoz nyújtott kölcsönök elengedésének összege,
- c)* helyi adónál, gépjárműadónál biztosított kedvezmény, mentesség összege adónemenként,

d) helyiségek, eszközök hasznosításából származó bevételből nyújtott kedvezmény, mentesség összege,

e) egyéb nyújtott kedvezmény vagy kölcsön elengedésének összege.

(3) A jegyző a költségvetési rendeletervezetet a költségvetési szervek vezetőivel egyezteteti, annak eredményét írásban rögzíti, majd a rendeletervezetet és az egyeztetés írásban rögzített eredményét tartalmazó dokumentumokat a szervezeti és működési szabályzatban foglaltak szerint a polgármester a képviselő-testület bizottságai elé terjeszti.

(4) A költségvetési törvény, valamint az Áht. előírásain túlmenően a képviselő-testület egyéb részletezettségű és a döntése meghozatalát megalapozó, személyes adatnak nem minősülő információkat is kérhet.

(5) A polgármester a képviselő-testület elé terjeszti a bizottságok által megtárgyalt, legalább a pénzügyi bizottság írásos véleményét és a könyvvizsgálatról készített írásos jelentést is csatoltan tartalmazó rendeletervezetet. A képviselő-testület ennek alapján megalkotja a költségvetési önkormányzati rendeletet.

(6) A helyi önkormányzat képviselő-testülete a költségvetési rendeletben az (1) bekezdés szerinti formában önkormányzati szinten összevontan és külön-külön hagyja jóvá az önkormányzati hivatal, valamint az irányítása alá tartozó egyéb költségvetési szervek költségvetését, változatlanul beépíti a helyi kisebbségi önkormányzat költségvetési határozatát, továbbá dönt mindazoknak a lakossági és közösségi szolgáltatásoknak a támogatásáról, amelyeket nem a helyi önkormányzati, helyi kisebbségi önkormányzati költségvetési szervek útján végeztet. Ezen túlmenően más előirányzatokról is hozhat döntést.

(7) Amennyiben a helyi önkormányzat, illetve a többcélú kistérségi társulás megállapodást köt más helyi önkormányzattal vagy többcélú kistérségi társulással költségvetési szervek gazdálkodási, műszaki feladatainak ellátására, a költségvetési szerv költségvetése az irányítását végző önkormányzat, illetve többcélú kistérségi társulás költségvetésébe épül be.

37. § (1) A helyi kisebbségi önkormányzat költségvetési határozatának szerkezetére a 36. § (1) bekezdés *a)-e)*, *h)-j)* és *k)* pontjában foglalt szabályokat kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy az *e)* pontban szereplő önkormányzati hivatal költségvetése alatt a helyi

kisebbségi önkormányzat igazgatási és egyéb, nem intézményi formában folytatott tevékenységét kell érteni.

(2) A helyi kisebbségi önkormányzat kérésére a jegyző készíti elő a költségvetési (zárszámadási) határozat tervezetét, amelyet a helyi kisebbségi önkormányzat elnöke terjeszt a helyi kisebbségi önkormányzat testülete elé. A helyi kisebbségi önkormányzat költségvetési (zárszámadási) határozatát az elnök a helyi önkormányzat költségvetési rendeletervezetének elkészítéséhez továbbítja a polgármester részére.

(3) A helyi kisebbségi önkormányzat költségvetési határozatát a tárgyév február 10-ig, zárszámadási határozatát a tárgyévet követő év április 10-ig úgy fogadja el, és az ezekről szóló információját úgy készíti el, hogy a helyi önkormányzat az Áht. 72. §-ában, 79. §-ában és 82. §-ában, valamint az e rendeletben foglalt határidőknek eleget tudjon tenni.

(4) A helyi önkormányzatnak és a helyi kisebbségi önkormányzatnak a költségvetési rendeletervezet megalkotására vonatkozó - az Áht. 68. §-ának (3) bekezdése alapján megkötött - megállapodása - annak érdekében, hogy a helyi önkormányzat és a helyi kisebbségi önkormányzat számára a jogszabályokban előírt kötelezettségek határidőben teljesíthetőek legyenek - kötelezően tartalmazza, hogy

a) a jegyző a helyi önkormányzat költségvetési koncepció tervezetének a helyi kisebbségi önkormányzatot érintő adatairól, keretszámairól - a tervezet elkészültét követő három napon belül írásban - tájékoztatja a helyi kisebbségi önkormányzat elnökét;

b) a jegyző a helyi önkormányzat koncepcióját - annak az Áht. 70. §-ában rögzített határidőben történő elfogadását követő egy munkanapon belül - a helyi kisebbségi önkormányzat elnöke rendelkezésére bocsátja;

c) a helyi kisebbségi önkormányzat költségvetési határozatának előkészítése során a jegyző a helyi kisebbségi önkormányzat költségvetési határozatának előkészítéséhez szükséges adatokat - a költségvetési törvényből adódó részletes információk rendelkezésre állást követően - közli a helyi kisebbségi önkormányzat elnökével;

d) a helyi kisebbségi önkormányzat költségvetési határozatát az elnök - annak elfogadását követő egy munkanapon belül - megküldi a helyi önkormányzat jegyzőjének annak érdekében, hogy a határozat - változatlan formában - a helyi önkormányzat költségvetési rendeletébe beépítésre kerüljön;

e) a jegyző a helyi önkormányzat költségvetési rendeletét - annak az Áht. 71. §-ának (1) bekezdésében rögzített határidőben történő elfogadását követő egy munkanapon belül - a helyi kisebbségi önkormányzat elnöke rendelkezésére bocsátja;

f) a helyi kisebbségi önkormányzat a helyi önkormányzat költségvetési koncepciójának tervezetét és költségvetési rendeletének tervezetét - a helyi kisebbségi közügyeket érintő ügyekben - véleményezi, az erről szóló határozatát a helyi kisebbségi önkormányzat költségvetési koncepciójával és költségvetési határozatával egyidejűleg küldi meg a jegyzőnek.

(5) Az érintett helyi önkormányzatok és helyi kisebbségi önkormányzatok a (4) bekezdés szerinti megállapodást január 15-éig kötik meg, és azt minden évben eddig az időpontig módosíthatják.

38. § (1) Ha körjegyzőség látja el a települési önkormányzatok gazdálkodási feladatait, a körjegyzőségnek - mint költségvetési szervnek - a költségvetése a körjegyzőség székhelye szerinti önkormányzat költségvetésében szerepel.

(2) A körjegyzőségben részt vevő települési önkormányzatok mindegyike önálló költségvetéssel rendelkezik, amelynek része az önkormányzat irányítása alá tartozó költségvetési szervek költségvetése is, amelyet a körjegyző készít elő, s az illetékes települések polgármesterei terjesztik a képviselő-testületük elé.

(3) A körjegyzőség költségvetéséről az érdekelt önkormányzatok - saját költségvetési rendeletüket tárgyaló képviselő-testületi ülésük előtt - együttes testületi ülésen döntenek.

51. § (1) Az önkormányzati hivatal által készített elemi költségvetés tartalmazza a helyi önkormányzat költségvetési rendeletének e rendelet 36. § (1) bekezdés c)-e) pontjában meghatározott, a helyi önkormányzat költségvetési szervein kívül ellátott feladatainak, továbbá a hozzá kijelölt önállóan működő költségvetési szervek kiadási, bevételi előirányzatait is. A körjegyzőségbe társult, illetve a társult képviselő-testületbe tartozó önkormányzatnak e feladataira külön elemi költségvetés készül.

(2) A helyi önkormányzat irányítása alá tartozó önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szerv önállóan készíti el a 46. § (1)-(3) bekezdése szerinti adatokat tartalmazó elemi költségvetését.

(3) A helyi önkormányzat által irányított önállóan működő költségvetési szerv költségvetésének előirányzatait a helyi önkormányzat által a 16. § (1)-(3) bekezdésében foglaltak alapján a pénzügyi, gazdasági feladatai ellátására kijelölt költségvetési szerv elemi költségvetése tartalmazza. Amennyiben az önállóan működő költségvetési szerv pénzügyi, gazdasági feladatait más irányító szerv alá tartozó önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szerv látja el, költségvetése az irányító helyi önkormányzat elemi költségvetésében szerepel.

(4) Az elemi költségvetésben a helyi önkormányzat a helyi kisebbségi önkormányzat elemi költségvetéséről a saját adataival összevontan, és külön helyi kisebbségi önkormányzatonként is információt ad.

(5) Az önkormányzati hivatal a helyi önkormányzat, valamint költségvetési szervei összeállított, az irányító szerv vezetője által jóváhagyott elemi költségvetéseit - ha a költségvetési törvény másként nem rendelkezik - **az önkormányzati rendelettervezet képviselő-testület elé terjesztésének határidejét követő harminc napon belül a Kincstár területileg illetékes szervéhez (a továbbiakban: Igazgatóság) nyújtja be.**

4.1. Szoftveres támogatás bevezetése a költségvetés készítésében

Az ONR rendszer kifejezetten olyan problémák kezelésére lett létrehozva, mint a költségvetés kidolgozási folyamata, hiszen ennél a témánál igen fontos, hogy dokumentáljuk, hogy a Bizottságok és a Testület mely tagjai és milyen munkával járultak hozzá a végleges költségvetéshez, s annak elfogadását milyen szavazati arányok jellemezték az adott vezetői kontroll mellett.

E témában igen fontos, hogy az esetleges későbbi tényfeltárás során könnyen lekérdezhetőek legyenek a fent vázolt adatok. Az ONR rendszer ebben is hatékony segítséget nyújt, köszönhetően annak, hogy az adatok tetszőleges időintervallumra lekérdezhetőek, mivel a relációs adatstruktúrának köszönhetően csak igen hosszú idő után szükséges az adatok archiválása.

4.2. A gazdálkodás ellenőrzése

Az Ötv. 90. § (1) bekezdése értelmében a helyi önkormányzat gazdálkodásának biztonságáért a képviselő-testület, a gazdálkodás szabályszerűségéért a polgármester a felelős.

1. A pénzügyi bizottság részére is határoz meg ellenőrzési feladatot, kimondja, hogy a pénzügyi bizottság - egyebek között - az önkormányzatnál és intézményeinél:
  - a) véleményezi az éves költségvetési javaslatot és a végrehajtásáról szóló féléves, éves beszámoló tervezeteit;
  - b) figyelemmel kíséri a költségvetési bevételek alakulását, különös tekintettel a saját bevételekre, a vagyonváltozás (vagyonnövekedés, -csökkenés) alakulását, értékeli az azt előidéző okokat;
  - c) vizsgálja a hitelfelvétel indokait és gazdasági megalapozottságát, ellenőrizheti a pénzkezelési szabályzat megtartását, a bizonylati rend és a bizonylati fegyelem érvényesítését.

A pénzügyi bizottság vizsgálati megállapításait a képviselő-testülettel haladéktalanul közli. Ha a képviselő-testület a vizsgálati megállapításokkal nem ért egyet, a vizsgálati jegyzőkönyvet az észrevételeivel együtt megküldi az Állami Számvevőszéknek.

Amennyiben pénzügyi bizottság nem szerveződött, az államháztartás alrendszereire törvényben meghatározott módon történhet az ellenőrzés.

2. Az államháztartási törvény szerint az államháztartás kontrollja:

- külső ellenőrzés és

- államháztartási belső kontrollrendszerek keretében történik.

Az államháztartás külső ellenőrzésével kapcsolatos feladatokat az Állami Számvevőszék látja el, melynek feladatait, hatáskörét és szervezetét külön törvény állapítja meg.

Az államháztartásért felelős miniszter által központilag harmonizált államháztartási belső pénzügyi ellenőrzés a belső kontrollrendszer egyes elemein keresztül kerül végrehajtásra.

Az államháztartási kontrollok alapvető célja az államháztartási pénzeszközökkel, vagyonnal történő szabályszerű, szabályozott, gazdaságos, hatékony és eredményes gazdálkodás.

Az államháztartásért felelős miniszter által központilag harmonizált államháztartási belső pénzügyi ellenőrzés a belső kontrollrendszer egyes elemein keresztül kerül végrehajtásra.

A belső kontrollrendszer a kockázatok kezelésére és tárgyilagos bizonyosság megszerzése érdekében kialakított folyamatrendszer annak érdekében, hogy

- a) a tevékenységeket (műveleteket) szabályszerűen, valamint a megbízható gazdálkodás elveivel (gazdaságosság, hatékonyság és eredményesség) összhangban hajtsa végre,
- b) teljesítse az elszámolási kötelezettséget
- c) megvédje a szervezet erőforrásait a veszteségektől (károktól) és a nem rendeltetésszerű használatától.

Az adott szerv belső kontrollrendszeréért a szerv vezetője felelős, aki köteles a szervezet minden szintjén érvényesülő – megfelelő

- a) kontrollkörnyezetet,
- b) kockázatkezelési rendszert,
- c) kontrolltevékenységeket,
- d) információs és kommunikációs rendszert,
- e) monitoringrendszert (FEUVE és BE)

kialakítani és működtetni.

Az államháztartás működési rendjéről szóló 292/2009. (XII.19.) Korm. rendelet rögzíti, hogy a költségvetési szerv vezetője a működés folyamatára (tervezés, végrehajtás, beszámolás) és sajátosságaira tekintettel köteles kialakítani, működtetni és fejleszteni a FEUVE rendszerét, mely a belső kontrollrendszer részét képezi. A belső kontrollok kialakítása során figyelembe kell vennie a pénzügyminiszter által közzétett, az államháztartási belső kontroll standardokra vonatkozó irányelvet.

2.1. Az Áht. hivatkozott előírásával összhangban a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (továbbiakban: Ötv.) 92. §. (4) bekezdése alapján a jegyzőnek – mint a

költségvetési szervként működő polgármesteri hivatal vezetőjének – is kötelezettsége olyan pénzügyi irányítási és ellenőrzési rendszert működtetni, mely biztosítja a helyi önkormányzat rendelkezésére álló források szabályszerű, szabályozott, gazdaságos, hatékony és eredményes felhasználását.

A vonatkozó jogszabályi előírásokon belül a kontrollok mennyiségének, minőségének, szigorúságának meghatározása a költségvetési szerv vezetőjének joga és kötelezettsége. A kontrollrendszer nem egy statikus, kőbe vésett rendszer, hanem annak dinamikusan kell követnie a költségvetési szerv céljaiban, feladataiban bekövetkező változásokat oly módon, hogy a szükséges kontrollok beépítése alkalmas legyen az új, módosult feladatok követésére, azonban ne váljon túlszabályozottá, a folyamatokat indokolatlanul lelassítóvá, és/vagy túlságosan költségessé.

A belső kontrollrendszer lényege úgy fogalmazható meg, hogy az a szervezetirányítás elválaszthatatlan eszközeként, magában foglalja mindazon szabályokat, eljárásokat, gyakorlati módszereket és szervezeti struktúrákat, amelyeket arra a célra terveztek, hogy segítséget nyújtson a vezetésnek céljai eléréséhez, megelőzze, vagy feltárja és korigálja a célok elérését akadályozó eseményeket.

2.2. Helyi önkormányzatnál a képviselő-testület döntése alapján a monitoring rendszer keretében működtetett belső ellenőrzést elláthatja

- a) a képviselő-testület hivatala,
- b) az önkormányzattal szerződéses jogviszonyban álló személy vagy szervezet,
- c) a helyi önkormányzatok társulása.

A belső ellenőrzést végző személy vagy szervezet a jogszabályoknak és belső szabályzatoknak való megfelelést, valamint gazdaságosságot, hatékonyságot és eredményességet vizsgálva megállapításokat és ajánlásokat fogalmaz meg a jegyző és a polgármester részére, melyeket a polgármester indokolt esetben a képviselő-testület soron következő ülésén bemutat.

A helyi önkormányzatra vonatkozó, jogszabályban meghatározottan előírt éves belső ellenőrzési tervet, a képviselő-testület az előző év november 15-éig hagyja jóvá.

4.3. SZMSZ-ben szereplő szabályozás

A jelenlegi SZMSZ a költségvetés készítéséről szóló részében nem tér ki annak tartalmi követelményeiről, felépítéséről. Ezért fontos lenne a hatályos SZMSZ felülvizsgálata, és az önkormányzat gazdálkodására, költségvetésére vonatkozó részek részletesebb kifejtése, meghatározása.

Az SZMSZ-ben jelenleg csak az szerepel, hogy a képviselőtestület önkormányzati rendeletben határozza meg a költségvetését, mely összeállításának részletes szabályait az államháztartásról szóló törvény, a finanszírozás rendjét és az állami hozzájárulás mértékét az állami költségvetési törvény határozza meg. Illetve arról rendelkezik, hogy két fordulóban történik az elfogadása, és költségvetési, zárszámadási rendelet tervezetét a körjegyző készíti elő, és a polgármester terjeszti a képviselő-testület elé.

A gazdálkodást a Körjegyzőség hatáskörébe sorolja, ahol feltűnteti a fontosabb figyelembe veendő területeket (a minisztérium által előírt módon és időben kell a költségvetést elkészíteni).

Somberek és Görcsönydoboka Községek Körjegyzőségének költségvetés készítési folyamata során és költségvetési rendelet elfogadása során szükséges kommunikáció fejlesztése

---

5. Kommunikációs ütemterv

A költségvetés tervezés következő kiemelkedő lépései során kell gondot fordítani a megfelelő kommunikációra. Fontos, hogy minden a jogszabályokban (Áht, Ámr) meghatározott lépés során véleménynyilvánítási lehetőséget szükséges biztosítani a lakosság és az érdekvédelmi szervezetek számára. Jelentős a helyi civil szervezetek és vállalkozások bevonása a döntéshozatali folyamatba és társadalmi, környezeti fenntarthatóság érvényesítésére való törekvés.

Feladat	ütemezés			
	október	november	december	január
1. Feladatkörök tisztázása	x			
2. Tervezet elkészítése	x			
3. Kihirdetés		x		
4. Képviselő – testület elé terjesztés		x		
5. A költségvetési tervezet tárgyalása			x	
6. A költségvetés szavazása			x	
7. A költségvetés kihirdetése				x

1. Feladatkörök tisztázása – munkamegbeszélés

Az első és legfontosabb feladat a feladatkörök tisztázása. A költségvetés készítését ezzel célszerű kezdeni.

2. Tervezet elkészítése

A költségvetés tervezése során az előző évi adatokat veszik alapul, mely alapján az önkormányzat pénzügyi tanácsosa és a jegyző dolgozza ki az aktuális időszakra vonatkozó tervezetet. Az intézmények vezetői is részt vesznek a folyamatban, amikor is információt adnak a számukra szükséges forrásokról.

3. Kihirdetés

Az elkészített tervezet a kész rendelet kihirdetéséhez hasonlóan közzé kellene tenni. A legoptimálisabb az lenne, ha az újonnan elkészült honlapra feltöltésre kerülne, vagy az ONR rendszer segítségével egy szélesebb közönség számára tennék elérhetővé, akik javaslattal élhetnek.

Ugyancsak kifüggeszthetnék a polgármesteri hivatalban, illetve közzétehetnék a lakossági fórumokon, esetleg a partnerekkel közös felületeken. Így több tényező figyelembevételével, pontosabb tervezetet lehetne elkészíteni.

4. Képviselő – testület elé terjesztés

A tervezet elkészülte után a képviselő – testület tagjainak előzetesen meg kellene küldeni az elkészült változatot, így az ülésre sokkal felkészültebben, több javaslattal tudnak megjelenni. A felmerülő kérdések megbeszélésére, tisztázására is jut idő. Ezzel a hivatal és a testület kommunikációja, együttműködése szorosabbá válik, hiszen a költségvetés már nem csak az ülés témája, hanem egy közös ügy, és a képviselők érzik fontosságukat a tervezésben, nem csupán döntéshozóként fogják látni magukat.

A lakosság elégedettsége növelhető a tervezésbe való bevonással. Ha a lakosság időben értesül a tervezett kiadásokról, előfordulhat, hogy esetleges elvonások, megszorítások esetén támogatóak lesznek.

5. A költségvetési tervezet tárgyalása

A költségvetési tervezet elkészülte után következhet a költségvetés tárgyalása. A tényleges tárgyalás előtt az előadó a tervezetet szóban kiegészítheti. Az előadóhoz a testület tagjai, a tanácskozási joggal meghívottak kérdést intézhetnek, amelyre a vita előtt választ kell adni.

Az ülésen megjelent állampolgároknak - kérésükre - a polgármester 5 perc hozzászólási jogot biztosíthat. Ezzel is további véleményeket kaphat a lakosságot foglalkoztató tételekről.

A hozzászólások időtartamának korlátozására, valamint a vita lezárására a képviselő-testület bármely tagja javaslatot tehet. A javaslatról a képviselő-testület vita nélkül határoz. A vita lezárása után a napirend előadója válaszolhat a hozzászólásokra.

6. A költségvetés szavazása

A polgármester a tervezetben szereplő és a vitában elhangzott javaslatokat egyenként bocsátja szavazásra úgy, hogy előbb a vitában elhangzott módosító, kiegészítő, majd a tervezetben szereplő tételekről döntsön a testület. Szavazás előtt a polgármester a körjegyzőnek szót ad, amennyiben ő bármely javaslat törvényességét illetően észrevételt kíván tenni.

Intézkedések	Intézkedések megtételéhez szükséges eszközök, időtartam	Intézkedések felelőse a körjegyzőségi hivatalban
1. Költségvetési tervezet és a költségvetési rendelet közzé tétele	A költségvetési rendelet-tervezet megalkotásától számított 15 nap. Hirdetőtáblára történő kifüggesztéssel.	Körjegyző
2. Lakossági fórumok, közmeghallgatás	Valós és virtuális (interaktív) fórumok, topic indítása. <ul style="list-style-type: none"> • Honlap fejlesztés, • Közmeghallgatáshoz terem bérlés Időtartam: 4-5 nap.	Körjegyző, informatikus
3. Honlapon való megjelenítés, társadalmi vitára bocsájtás	A költségvetés tervezet feltöltése a kialakított fórumba. Időtartam: 1 hét.	Körjegyző, informatikus
4. Betekintetheőség hosszú	Az elfogadott rendelet	

távú biztosítása	szakszerű tárolása a könyvtárban, irattárban. Az irat nyilvános jellegének folyamatos biztosítása. Időtartam: 1-20 év.	Körjegyző, igazgatási főelőadó
5. A közügyek, különösen a költségvetés tervezési, készítési és elfogadási folyamatának megismertetése a helyi lakossággal és a helyi szervezetekkel	<ul style="list-style-type: none"> • Meghívók készítése a képviselő-testület ülésére az érdekvédelmi szervezetek számára. • Közcélú hirdetés a helyi, kistérségi lapban. • Értesítő levelek a lakosság tájékoztatása érdekében. • Honlapon a költségvetés értékelését könnyítő tartalom megjelenítése (pl. cikkek, elemzések). • Költségvetési, számviteli ismeretekről közérthető iskolai szemináriumok szervezése 	Körjegyző

TOVÁBBI EREDMÉNYEK A KÖLTSÉGVETÉSI KÉSZÍTÉSÉNEK ÉS ELFOGADÁSÁNAK FOLYAMATA KAPCSÁN

2 nap Workshop

Workshop 1. napja		
Időbeosztás	Tevékenység	Szükséges eszközök
9:00 – 9:30	Célok és keretek definiálása	<ul style="list-style-type: none"> • flipchart • filcek
9:30 – 10:45	Költségvetési reformintézkedések az állam- és közigazgatásban a rendszerváltástól napjainkig előadás	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • laptop
10:45 – 11:00	Kávészünet	<ul style="list-style-type: none"> • laptop • projektor
11:00 – 13:00	Tervek és a realitás a pénzügyi tervezés szemszögéből (elméleti bevezető) „Varázsbót”-típusú szituációs feladatok kétfős csoportokban	<ul style="list-style-type: none"> • laptop • projektor • filcek • flipchart

13:00 – 14:00	Ebédészünet	
14:00 – 15:30	„A tevékenységek reális költségvonzatai” előadás	<ul style="list-style-type: none"> • laptop • projektor
15:30 – 15:50	Kávészünet	
15:50 – 17:10	„Pénzügyi-saláta” (súlypontok és prioritások a gazdasági számításokban)	<ul style="list-style-type: none"> • flipchart • tollak • filcek • A4-es lap
17:10 – 17:35	A nap egyéni tapasztalatainak megbeszélése, lezárás	

Workshop 2. napja		
Időbeosztás	Tevékenység	Szükséges eszközök
9:00 – 9:30	Az előző workshop-alkalom tapasztalataink a megbeszélése	<ul style="list-style-type: none"> • flipchart • filcek
9:30 – 11:30	A közép- és hosszú távú költségbecslés új szemléletmódja	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • laptop
11:30 – 11:45	Kávészünet	
11:45 – 13:00	Pénzügyi beszámoló és üzleti terv (a tervek és a realitás) előadás	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • laptop • flipchart • filcek

13:00 – 14:00	Ebédszünet	
14:00– 15:30	A költségvetésben kitűzött célok végrehajtásának projektszerű módja (előadás)	<ul style="list-style-type: none"> • laptop • projektor
15:30– 15:45	Kávészünet	
15:45– 16:45	„A céltalanság statisztikai dokumentálása” (szituációs játék)	<ul style="list-style-type: none"> • Tréner #1-es egységcsomagok • tollak • üres kártyák
16:45 – 17:00	Lezárás, feedback	<ul style="list-style-type: none"> • flipchart • filcek

A workshop ideje alatt bemutattuk, hogy mire van szükség a jó költségvetés elkészítéséhez. Lehetőséget biztosítottunk a helyes költségvetés tervezési folyamatba való betekintésbe, melyhez ismertettük a legújabb szemléleteket. Ezek ma már elengedhetetlenek ahhoz, hogy egy önkormányzat minél pontosabban tudja megtervezni költségvetését.

Megbeszéltük és tisztáztuk a költségvetés súlypontjait, így a későbbiekben az önkormányzat javítani tudja eddigi gyakorlatát, fel tudja állítani a fontossági sorrendet.

Kiemelten javasoltuk a 1992. évi XXXVIII. államháztartásról szóló törvénynek (Áht.) és az irányadó kormányrendelet (292/2009.(XII.19) továbbiakban Ámr) valamint a 2000. évi C. a számvitelről szóló törvény legújabb módosulásait figyelembe venni.

3. Következtetések, javaslataink

A költségvetési gazdálkodás eredményességének javítása érdekében az önkormányzat az alábbi (rész)területeken kíván minőségi javulást végrehajtani a hatékonyabb működés érdekében:

1. A számviteli politika egységesítését a két önkormányzat és a körjegyzőség tekintetében.
2. Az új rendszerű szakfeladatok szerepeltetése az alapító okiratban (a PM honlapján megtalálható az új rendszer).
3. Gazdálkodási jogkörök egységes és frissített szabályozása.
4. Kiadmányozási jogköröket fel lenne szükséges tüntetni a munkaköri leírásokban.
5. Párhuzamosságok megszüntetése a gazdasági szabályozásban.
6. A gazdasági szervezet kontroll környezetének kialakítása tovább nem halasztható.
7. Az intézményi gazdálkodásban szükséges az intézményvezető nyilatkozata a kontroll rendszer kialakításakor az Ámr 21. számú mellékletének megfelelően.

8. Rögzíteni szükséges az előirányzatok és az elemi költségvetés készítésének kialakult nyomvonalát.
9. A költségvetési koncepció-tervezet elkészítésekor fontos a Német Kisebbségi Önkormányzat adatszolgáltatását is figyelembe venni.
10. Időintervallumok megállapítása szükséges lenne az egyes költségvetés tervezési lépésekhez.
11. Új gazdasági ügyrend, gazdasági felelősségi rend és pénzkezelési szabályzat megalkotása szükségszerű.
12. A leltározási és selejtezési folyamatok, szabályozások frissítése és kiegészítése (pl. Kisértékű tárgyi eszközök (1000 ft) leltári számbavétele kapcsán).
13. Minden leltárba kell venni, amiért költségvetési forrásokat áldoztunk, értéktől függetlenül. Leltári számok feltüntetésének hiányát pótolni szükséges.
14. Számviteli politika duplikációit meg kell szüntetni (pl. analitikus nyilvántartás és a főkönyvi számlák együttes és külön-külön történő felsorolását).
15. Szükséges lenne az intézmények belső ellenőrzési rendszerének kiépítése.
16. Biztosítani kell a belső ellenőrzés mellett a folyamatokba épített ellenőrzések rendszeres és hatékony megvalósulását.
17. Az előirányzatok meghatározásának ellenőrzési nyomvonalában fel kellene tüntetni a számítási módszereket, azt hogy hogyan alakul ki az előirányzat.
18. A folyamatos ellenőrzés érdekében kérje a körjegyzőség, hogy a belső ellenőrzés világítsa át a folyamatait.

További javaslatunk:

- A költségvetés tervezésének és elfogadásának a folyamata tekintetében az alábbi területek felülvizsgálatát és szabályozását tekinti elsőrendű fontosságúnak az önkormányzat:

- A korábbi évek gyakorlatának elemzése, tapasztalatok összegyűjtése és neuralgikus pontok felkutatása,
  - A nagy anyagi ráfordítást igénylő feladatok felülvizsgálata, áttekintése, a szükséges finanszírozás mértékének pontosítása,
  - Alternatívák készítése a jelenlegi – nem megfelelőnek minősített – gyakorlat kiváltására (esetleges anyagi átcsoportosítások, feladatfinanszírozás előtérbe helyezése, valamint személyi feltételek vizsgálata),
  - Javaslatok bekérése és összegzése az ésszerű gazdálkodás bevezetéséhez az egyes szakterületek vezetőitől,
  - A civil szervezetek finanszírozásának a felülvizsgálata, ha szükséges annak átalakítása. Helyi pályáztatási rendszer kialakítása a részükre az ésszerű versenyhelyzet megteremtése és fenntartása érdekében,
  - Az önkormányzat által alapított alapítványok tevékenységének áttekintése, hatékonyságuk, tevékenységük összehangolása, létjogosultságuk felülvizsgálata.
- A hivatalon belüli hatékony pénzügypolitika kialakítása, a tulajdonosi szemlélet erősítése a gazdálkodási folyamatok során.
  - A belső ellenőrzés hatékonyságának növelése, az ellenőrzési tapasztalatok hasznosulásának felülvizsgálata.
  - Stratégiai pénzügyi politika kidolgozása.
  - Egyes gazdálkodási folyamatok tekintetében a piaci folyamatok folyamatos figyelemmel kísérése, értékelések és elemzések készítése az önkormányzati gazdálkodás vetületében, a hasznosítható eredmények folyamatos figyelemmel kísérése a gyakorlatban.
  - Egy integrált költségvetési rendszer bevezetése lehetőségének megvizsgálása.
  - Pénzügyi szabályzatok felülvizsgálata, különös tekintettel a koncepció, valamint az azt követő időszakban a költségvetési tervezés kapcsán az intézményekkel való egyeztetési folyamatok szabályozottságára és rögzítettségére.
  - A költségvetés tervezésekor az önkormányzat költségvetési gazdálkodásában fellelhető több éves gyakorlat elemeinek felhasználásával, illetőleg azok felülvizsgálatával, egy új szemléletű, feladatfinanszírozott pénzügyi tervezést kíván

megvalósítani. Ezen módszer bevezetésétől kívánja az önkormányzat a nem szükséges, vagy nem indokolt pénzkiadás csökkentését, így a rendelkezésre álló anyagi források felhasználását ésszerűsíteni.

- Intézmények pénzügyi gazdálkodási jogkörének felülvizsgálata.
- Közbeszerzési eljárások lebonyolítása témakörben az önkormányzat a hivatali szervezetben elhelyezkedő ún. közbeszerzési csoport kialakításának lehetőségét megvizsgálja.
- Az önkormányzat fontosnak tartja, hogy a közbeszerzési eljárások tekintetében – a Közbeszerzési törvénnyel összhangban – az eljárás során az ajánlattevők alapos átvizsgálását.
- A közbeszerzési eljáráson nyertesnek kihirdetett ajánlattevőkkel megkötendő szerződésben kiemelt prioritásként kell kezelni a község hosszú távú érdekeit, ennek érdekében a szükséges garanciákat be kell építeni a szerződésekbe.
- A nagy volumenű beszerzések esetében előre tervet kell készíteni a beszerzés lépéseiről (beleértve a közbeszerzési eljárás fázisát is), a hosszú távú fejlesztések pontos előkészítése végett.
- A költségvetési gazdálkodás folyamata során a képviselő-testület hatékonyabb pénzügyi kockázatelemzést tart szükségesnek, valamint a már meglévő ellenőrzési jelentések hasznosulását felülvizsgálja és gondoskodik a jó gazda hozzáállás szellemében visszatérő, szigorú ellenőrzésekről.